

Ήμουν εκεί

Ρεσιτάλ Γεράκη/Παληού - Ινούι/Βαρβαρέσου: Μουσικότητα με ουσία

22.04.2016

Συντάκτης: Ευύχιος Δ. Χωριατάκης

Η φλαουτίστα Ναταλία Γεράκη και ο βιολιστής Νώε Ινούι

Η μουσική δωματίου έχει κλέψει μέχρι τώρα τις εντυπώσεις στις εκδηλώσεις του Απριλίου.

Δύο θαυμάσια ρεσιτάλ έδωσαν την ευκαιρία να απολαύσουμε χαρισματικούς σολίστ, όπως η φλαουτίστα Ναταλία Γεράκη και ο Ελληνοϊάπωνας βιολιστής Νώε Ινούι. Το υψηλό επίπεδο των ερμηνειών συνδιαμόρφωσαν συνοδοί πιανίστες της κλάσης ενός Απόστολου Παληού και ενός Βασίλη Βαρβαρέσου, αντίστοιχα. Καθώς σε αμφότερες τις συναυλίες δεν τέθηκαν ζητήματα (δεξιο)τεχνικής φύσης, η ακρόαση επέτρεψε την εστίαση στην ουσία και τη μουσικότητα των ερμηνειών.

Στις 17/4, παρακολουθήσαμε στην κατάμεστη «Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος» του Μεγάλου Μουσικής, το τελευταίο από τα τέσσερα ρεσιτάλ που έδωσαν –σε δύο βραδιές– με έργα (κυρίως σονάτες) για βιολί και πιάνο του Μότσαρτ οι Ινούι και Βαρβαρέσος. Γνωστοί από τις πολλά υποσχόμενες σολιστικές τους εμφανίσεις, οι δύο τριαντάρηδες μουσικοί καλλιεργούν συστηματικά και τη μουσική δωματίου, εσχάτως δε στο πλαίσιο ντουό.

Η εμφάνισή τους σε ένα πρόγραμμα με μερικές από τις σονάτες –πλήρεις και αποσπάσματα– της μοτσάρτιας ωριμότητας υπήρξε από κάθε άποψη εξαιρετική. Ο κοινός βηματισμός και η εκφραστική ώσμωση των δύο μουσικών συνέβαλαν σε αναγνώσεις που έσφουζαν από ζωή, δροσιά, χιούμορ, αλλά και από συναισθηματική φόρτιση και δραματικό βάρος, όπου αυτό ήταν αναγκαίο (π.χ. στο μοναδικό έργο σε ελάσσονα τονικότητα, τις *Παραλλαγές πάνω στο γαλλικό τραγούδι «Hélas, j'ai perdu mon amant»* KV 360 και στα αργά μέρη των *Σονατών* KV 376 και 380). Παρά τον πλούσιο ήχο τόσο του πιάνου Steinway όσο και του βιολιού Balestrieri, η κινητικότητα του παιξίματος, η μεγάλη γκάμα ηχητικών εκλεπτύνσεων, η ευφάνταστη χρήση ταχυτήτων και δυναμικών, κυρίως όμως η ευέλικτη, μαλακή φραστική οριοθέτησαν ερμηνείες κομψές αλλά πάντοτε στιλιστικά ενημερωμένες.

Ο Ελληνοϊάπωνας βιολιστής Νύε Ινούι ερμηνεύει έργα για βιολί και πιάνο του Μότσαρτ, συνοδευόμενος από τον πιανίστα Βασίλη Βαρβαρέσο («Αίθουσα Δημ. Μητρόπουλος» Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, φωτογραφία από το ρεσιτάλ της 15/4)

Περισσότερο από το σύντομο *allegro* της ημιτελούς *Σονάτας KV 372* (όπου θαύμασε κανείς τη χάρη με την οποία το πιάνο ξετύλιγε το νήμα της αφήγησης) ή ακόμη τη μάλλον ανέμπνευστη, χωρίς χαμόγελο συμπλήρωση –από τον Μαξ Στάντλερ– αποσπάσματος της *Σονάτας KV 403*, την προσοχή τράβηξαν οι τρεις μεγάλες σονάτες. Στην *KV 376* εντυπωσίασε η ποιότητα και ο ανάλαφρος χαρακτήρας του διαλόγου, στην *KV 380* η ανάγλυφη προβολή και αντιδιαστολή των διαφορετικών διαθέσεων της, στην *KV 454* η επί ίσοις όροις, φιλική αντιπαράθεση στην ανάδειξη των μελωδικών θεμάτων.

Εξόχως αποκαλυπτική υπήρξε η εξέλιξη της πιανιστικής γραφής, που απέδωσε επιτυχημένα ο Βαρβαρέσος: αντανακλώντας ευθέως όσα ίσχυαν την εποχή του κλασικισμού, οι συγκεκριμένες σονάτες είχαν γραφεί «για πιάνο με συνοδεία βιολιού». Η ισορροπία και εν τέλει ισοτιμία των δύο οργάνων αποκαθίσταται σταδιακά, παράλληλα με την –ηχητική– εξέλιξη των ηλεκτροφόρων! Το μοναδικό ανκόρ, ένα οργιώδους δεξιοτεχνίας καταληκτικό *presto* από την *Σονάτα KV 526*, μας γέμισε τύψεις για τη μη παρακολούθηση του συνόλου των προγραμμάτων...

Την 1/4 η «Αίθουσα Cotsen» (Γεννάδειος Βιβλιοθήκη) της Αμερικανικής Σχολής Κλασικών Σπουδών φιλοξένησε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ρεσιτάλ της φλαουτίστας Ναταλίας Γεράκη. Όποιος γνωρίζει τις ικανότητες (ως σολίστ αλλά και ως μέλος συνόλων μουσικής δωματίου ή ακόμη και ορχηστρικών) και τη σπλιστική ευελιξία της καταξιωμένης μουσικού δεν θα εξεπλάγη από την πρωτοτυπία του προγράμματος *Connections - An interchange of music*. Σε αυτό ήλθαν σε γόνιμη αντιπαράθεση σύντομα έργα για φλάουτο και πιάνο Αμερικανών και Ελλήνων συνθετών, που γράφτηκαν, με την εξαίρεση του *Canzone* του Μπάρμπερ, την τελευταία 30ετία.

Εύλογα, παρά την ποικιλία τους, όλες οι συνθέσεις δεν ήσαν της ίδιας αξίας. Ξεκινώντας από τις αμερικανικές, η απλή, μελωδική παρτιτούρα του Μπάρμπερ αποδόθηκε με τη δέουσα τρυφερότητα. Η εκδοχή για φλάουτο και πιάνο των *Façades* του Γκλας, με την επαναληπτικότητα ανάπτυξης ενός υπνωτιστικής ομορφιάς θέματος, κατέδειξαν ότι η γραφή του μινιμαλιστή συνθέτη δικαιώνεται ιδανικά από το συγκεκριμένο ξύλινο πνευστό, πολλώ δε μάλλον που η σολίστ κλιμάκωνε έντεχνα την υποδόρια εσωτερική ένταση. Μεγαλύτερων απαιτήσεων υπήρξε, σίγουρα, η *Σονάτα για φλάουτο και πιάνο* του Λ. Λήμπερμαν. Το έργο περιλαμβάνει αφενός ένα εκτενές λυρικό πρώτο μέρος, παρά τις σποραδικές εξάρσεις δυναμικής που απαιτούν ιδιαίτερη χρήση της αναπνοής, αφετέρου ένα ιλιγγιώδες *presto energico* που απαιτεί στέρεη δεξιοτεχνία, φέρνοντας τον σολίστα στα όρια του, ιδιαίτερα στην υψηλή περιοχή του οργάνου. Η Γεράκη δικαίωσε αβίαστα το ξεχωριστό, ευδιάκριτο στίγμα και των τριών κομματιών.

Από το ρεσιτάλ φλάουτου της Ναταλίας Γεράκη υπό την πιανιστική συνοδεία του Απόστολου Παληού στην Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών («Cotsen Hall»-Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, 1/4)

Κοινό στοιχείο των ελληνικών έργων της βραδιάς ήταν ο διάλογος με την παράδοση. Μάλλον άνησης έμπνευσης, οι *3 Φανταστικοί χοροί* του Γυφτάκη πέρασαν σταδιακά από την ελεγεία και τις «περιπετειώδεις αρμονίες» στους ασύμμετρους ρυθμούς του φινάλε. Μετά από μία μακρά πιανιστική εισαγωγή, οι *Ιωνικοί Χοροί* του Κριτσωτάκη αρθρώθηκαν νωχελικά –πλην ενός γρήγορου κεντρικού μέρους– γύρω από ένα νοσταλγικό, μελωδικό θέμα, με χατζδακικούς απόηχους, που αφηγήθηκε το φλάουτο. Κορυφαία στιγμή όλου του προγράμματος υπήρξε αναμφίβολα ο *Θρήνος για τη Μισέλ* για σόλο φλάουτο του Αντωνίου: στη βασισμένη σε ένα πελοποννησιακό μοιρολόι σύντομη αυτή καντιλένα θαύμασε κανείς το συνδυασμό μορφολογικής πυκνότητας και αξιοποίησης των χροχρωματικών δυνατοτήτων του φλάουτου, αλλά και την ειλικρίνεια και το μέτρο του συναισθήματος!

Μίαν άλλης διάστασης σχέση με την ελληνικότητα εξερευνά το έργο *Μεσόγειος έρημος* για πιάνο του Κουμεντάκη, 6 αποσπάσματα από το οποίο ερμήνευσε, εμβόλιμα, ο Παληός, χαρακτηρίζοντας...3 ψάρια της Μεσογείου πιο έντονα από τα 3 βότανα!

Στα υπόλοιπα κομμάτια, η πιανιστική συνοδοιπορία του υπήρξε καθοριστική για την αδιάλειπτη και φροντισμένη διατήρηση των ισορροπιών με ένα όργανο εύθραυστου ήχου, όπως το φλάουτο. Οι πιο φιλέρευνοι των αναγνωστών μπορούν να αναζητήσουν στο YouTube αποσπάσματα από το συγκεκριμένο ρεσιτάλ: η φινέτσα, η ρευστότητα και η εκφραστικότητα του παιξίματος της Γεράκη διατηρούνται ανέπαφες...

Credit φωτογραφιών:

Χάρης Ακριβιάδης (2^η φωτογραφία)

Μάνος Μανιός (3^η φωτογραφία)